

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA DITMANSEN MÎNDRU v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 5190/22)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

23 ianuarie 2025

Această hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Ditmansen Mîndru v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-un Comitet format din:

Kateřina Šimáčková, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judcători*,

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct interimar al Secției*,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 19 decembrie 2024,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. Cauza își are originea într-o cerere împotriva Republicii Moldova, depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) la 11 ianuarie 2022.

2. Reclamanta a fost reprezentată în fața Curții de către dl Alexei Croitor, avocat în Chișinău.

3. Cererea a fost comunicată Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) la 20 iunie 2023.

ÎN FAPT

4. Detaliile despre reclamantă și procedura urmată în această cauză sunt prezentate în tabelul anexat.

5. Reclamanta se plânge de durata excesivă a procesului civil și de lipsa unui remediu efectiv în legislația națională.

6. Reclamanta se consideră victima duratei excesive (peste șapte ani și jumătate pentru trei grade de jurisdicție) a procesului civil inițiat la 5 aprilie 2011 în cadrul unui litigiu succesoral, cu scopul evacuării terților dintr-un imobil, fără a le oferi o locuință alternativă. La 21 noiembrie 2011, părțile adverse au formulat o acțiune reconvențională prin care solicitau constatarea nulității titlului de proprietate al reclamantei.

7. Prin hotărârea instanței de fond din 3 iulie 2013, acțiunea reclamantei a fost admisă în întregime și a fost respinsă cererea reconvențională. În urma recursului formulat de către părțile adverse, hotărârea a fost casată și trimisă instanței de fond pentru reexaminare într-un alt complet de judecată.

8. La 19 aprilie 2016, instanța de fond a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis cererea reconvențională a părților adverse și a respins acțiunea reclamantei. Apelul reclamantei a fost declarat inadmisibil de către instanța de apel la 16 mai 2017, pentru vicii de procedură. În urma recursului declarat de către reclamantă, la 16 august 2017 Curtea Supremă de Justiție a casat decizia instanței de apel și a trimis cauza pentru reexaminare la Curtea de Apel Chișinău. Prin deciziile din 7 noiembrie 2017 și 27 martie 2018, Curtea

de Apel a respins din nou apelul reclamantei din aceleași motive procedurale, deoarece ultima nu indicase valoarea proprietății în litigiu pentru determinarea taxei de stat care trebuia achitată. Această abordare a fost confirmată și de către Curtea Supremă de Justiție în decizia sa finală de respingere a recursului reclamantei la 14 noiembrie 2018.

9. La 13 mai 2019, reclamanta a formulat o acțiune în despăgubire bazată pe Legea nr. 87 din 1 iulie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. În deciziile lor, instanța de fond și cea de apel au respins acțiunea ca nefondată, date fiind complexitatea cauzei, precum și conexarea acțiunii principale cu cererea reconvențională și cu o altă cauză civilă, numărul de părți implicate, expertizele efectuate și comportamentul reclamantei însăși, care, în perioada cuprinsă între 2 septembrie 2016 și 27 martie 2018, a contribuit la tergiversarea procesului prin viciile de procedură menționate în paragraful precedent. Printr-o decizie definitivă din 14 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție a declarat acțiunea în despăgubiri inadmisibilă.

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 6 § 1 ȘI 13 DIN CONVENȚIE

10. Reclamanta a susținut că durata respectivului proces civil era incompatibilă cu cerința „termenului rezonabil” și că nu a beneficiat de o cale de atac efectivă în această privință. Ea a invocat Articolele 6 § 1 și 13 din Convenție.

11. În primul rând, Guvernul a susținut că nu fuseseră epuizate căile de atac interne și a subliniat că reclamanta nu solicitase la nicio etapă a procesului accelerarea examinării cauzei sale în conformitate cu legislația relevantă.

12. În continuare, el a susținut că cererea era vădit nefondată, deoarece o mare parte din întârziere era imputabilă reclamantei, iar durata examinării cauzei a fost justificată de factori obiectivi, precum gradul de complexitate, numărul părților, concediul anual al judecătorilor, rapoartele de expertiză și toate actele procedurale efectuate în vederea asigurării unei bune administrări a justiției.

13. Referindu-se în primul rând la excepția de neepuizare invocată de către Guvern, Curtea constată că orice solicitare de accelerare a procesului judiciar constituie, potrivit legislației naționale, un act procedural voluntar, care nu poate fi interpretată drept o cale de atac obligatorie de epuizat. Prin urmare, această excepție trebuie respinsă.

14. Curtea reiterează că durata „rezonabilă” a procesului trebuie apreciată în lumina circumstanțelor cauzei și în baza următoarelor criterii:

complexitatea cauzei, comportamentul reclamanților și al autorităților competente, și importanța litigiului pentru părțile interesate (*Frydlender v. Franța* [MC], nr. 30979/96, § 43, CEDO 2000 VII).

15. În hotărârile-precedent *Cravcenco v. Moldova*, nr. 13012/02, 15 ianuarie 2008, și *Cristea v. Republica Moldova*, nr. 35098/12, 12 februarie 2019, Curtea a constatat o încălcare cu privire la aspecte similare celor care fac obiectul prezentei cauze.

16. Din materialele prezentate Curții rezultă că, din durata totală de examinare a cauzei, de șapte ani și șapte luni pentru trei grade de jurisdicție, aproximativ șapte luni sunt imputabile exclusiv reclamantei, din cauza viciilor de procedură referitoare la stabilirea cuantumului taxei de stat, care este un element esențial pentru instanțe la soluționarea litigiului. Respectiv, reclamanta nu a furnizat nicio explicație cu privire la imposibilitatea, timp de peste șapte luni (24 august 2017¹ - 27 martie 2018), de a remedia acest viciu, ceea ce a condus la o anumită tergiversare a procesului principal.

17. Cu toate acestea, în urma examinării tuturor elementelor care i-au fost prezentate, Curtea nu poate identifica niciun fapt sau argument de natură să justifice durata totală a procesului la nivel național. Având în vedere jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că, în prezenta cauză, durata de șapte ani a procesului respectiv, ca urmare a întârzierilor imputabile instanțelor naționale, rămâne excesivă și nu îndeplinește cerința unui „termen rezonabil”.

18. Curtea notează, de asemenea, că reclamanta nu a dispus de o cale de atac efectivă referitoare la aceste plângeri.

19. În aceste condiții, în lumina celor de mai sus, rezultă că aceste plângeri nu sunt nefondate. Prin urmare, ele sunt admisibile și relevă o încălcare a Articolelor 6 § 1 și 13 din Convenție.

II. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

20. Reclamanta a solicitat 10.000 de euro pentru acoperirea prejudiciului moral cauzat de durata procesului, precum și 1.750 de euro pentru costuri și cheltuieli.

21. Guvernul nu a prezentat nicio observație în această privință.

22. Având în vedere documentele pe care le are în posesie și jurisprudența sa (*Cravcenco*, pre-citată, și *Cristea*, pre-citată), Curtea consideră rezonabilă acordarea sumelor stabilite în tabelul anexat.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că prezenta cerere denotă o încălcare a Articolelor 6 § 1 și 13 din Convenție din cauza duratei excesive a procesului civil și a lipsei unui remediu efectiv în această privință;
3. *Hotărăște*
 - a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni, sumele stabilite în tabelul anexat, care urmează a fi convertite în moneda Statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data transferului;
 - b) că, la expirarea perioadei respective și până la executarea hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 23 ianuarie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct interimar

Kateřina Šimáčková
Președinte

ANEXĂ

Cererea privind plângerile în baza Articolului 6 § 1 și a Articolului 13 din Convenție
(durata excesivă a procesului civil și lipsa unui remediu efectiv în această privință)

Numărul și data introducerii cererii	Numele reclamantei și anul nașterii	Numele și localitatea reprezentantului	Începutul procesului	Sfârșitul procesului	Durata totală Numărul nivelurilor de jurisdicție	Procedura de despăgubire Denumirea instanței naționale Data deciziei Numărul cauzei Despăgubiri acordate (în euro)	Suma acordată pentru prejudiciul moral per reclamant (în euro) ²	Suma acordată pentru costuri și cheltuieli per cerere (în euro) ³
5190/22 11/01/2022	Valentina DITMANSEN MÎNDRU 1965	Croitor Alexei, Chișinău	05/04/2011	14/11/2018	7 ani Pentru 3 niveluri de jurisdicție	Decizia Curții Supreme de Justiție din 14/07/2021 (nr. 2ra-824/2021) Nicio despăgubire acordată.	400	250

¹ Data la care cauza a fost transmisă Curții de Apel după ce a fost trimisă de către Curtea Supremă de Justiție spre rejudecare la 16 august 2017.

² Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantei.

³ Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantei.